

Straat: Mollaan
Huisnummer: 1a
Postcode: 2061 CR
Plaats: Bloemendaal-West
Buurt: Voorbuurt en Hoog Hartenlust
MIP-nummer: niet bezocht
Object: Villa
Architect: J. Wolbers
Bouwjaar: 1901

Inleiding

VILLA in 1901 ontworpen door de architect J. Wolbers in een Nederlandse variant op de Jugendstil met invloeden van de neorenaissance en andere bouwstijlen. De Haarlemse architect Wolbers ontwierp in Bloemendaal een aantal villa's, onder andere in Duin en Daal, alsmede een dokterswoning annex apotheek (Hartenlustlaan 18) en een school met onderwijzerswoning (Bos en Duinlaan 1a).

De plattegrond is geënt op de historische landhuizen met de vertrekken rond een centrale 'hall' (over beide bouwlagen) gegroepeerd. Het huis was van alle gemakken voorzien, zoals een centrale verwarming, een aparte wijnkelder en een biljartkamer. Een bijzonder verschijnsel is de inpandige 'Automobiele bergplaats'. De architectuur van Wolbers is met name in de villa's hoogst oorspronkelijk, met volstrekt unieke detaillering (vergelijk ook Hoge Duin en Daalseweg 17). Zo ook de villa aan de Mollaan, waar zeker geen overdaad aan ornamenten is toegepast (overigens kenmerkend voor de Nederlandse variant van de Jugendstil) maar wel een karakteristiek lijnenspel is ontwikkeld binnen een samenhangende compositie. De aanbouw aan de rechter zijgevel (Oost) is in stijl aangebouwd. De villa is op de hoek van twee wegen (Mollaan en Potgieterweg) in een groene omgeving gesitueerd en is in hoge mate beeldbepalend voor de directe omgeving.

Omschrijving

De deels onderkelderde villa is opgetrokken op (globaal) een rechthoekige plattegrond met uitbouwen over twee bouwlagen onder een geknikt en aan de onderzijde licht glooiend schilddak.

De orangerode baksteen (strengpers) is afgestemd op de kleur van de dakbedekking. Kleuraccenten zijn het wit van het schilderwerk en het beige van de natuursteen waaruit de ornamenten zijn samengesteld. De gevels aan de beide wegen zijn sterk representatief van vormgeving: die aan de Potgieterlaan met de woonvertrekken opvallend symmetrisch, die aan de Mollaan met de entree en het trappenhuis juist sterk asymmetrisch. Ook de achtergevel op het noorden is representatief en zorgvuldig vormgegeven met een sterk accent op de centrale middenpartij, maar niet symmetrisch. De oostelijke zijgevel is zorgvuldig vormgegeven, maar in compositie minder representatief. Hier is een éénlaags aanbouw gecreëerd die de voormalige inpandige garage met openslaande deuren aan het zicht heeft onttrokken.

De symmetrische gevel aan de Potgieterlaan is sterk hiërarchisch geleed door een afgeschuinde erker in de vorm van een middenrisaliet onder een geveltop en op de hoeken uitgebouwde erkers onder een hoek van 135 graden met steekkappen. Daar tussenin is ruimte voor één vensteras. Het standaardvenster, dat de basis vormt van alle kozijnen van de villa, is een T-raam met een kleinruits roedenverdeling in het bovenlicht. De bovendorpel van het bovenlicht vertoont een subtiële golving. In de erker zijn, in afwijking op de standaard, op de begane grond openslaande deuren en in de zijkanten smallere vensters opgenomen. De vensters worden afgesloten door hanenkammen met natuurstenen sluit- en aanzetstenen. De sluitstenen zijn op bijzondere wijze vormgegeven. Op de verdieping is een variant aangebracht doordat de smalle vensters in de erker géén sluitstenen hebben en de hanenkammen geaccentueerd worden door een afsluitende, meegolvende natuurstenen lijst. In de dorpel van het centrale bovenlicht in de erker is eenzelfde golving waarneembaar. De vensters van de flankerende vensterassen hebben op de verdieping een meer traditionele strek met vier natuurstenen blokken. Daarboven is de kroonlijst geplaatst. De geveltop is een variant op een klokgevel ontstaan doordat deze meeknikt met de afschuining van de erker. Boven de gebogen afsluitende kroonlijst is een klokvormige torenhelm met een zinken vaasornament in de top. Dezelfde ornamenten bekronen als piron de kruisingen van de noklijnen van de steekkappen op de hoeken. Deze kappen worden in de voet aan het oog onttrokken door een opgemetselde borstwering met op de hoeken een golvende lijst.

De gevel met de entree aan de Mollaan is heel anders van opzet. Deze gevel is sterk asymmetrisch en de directe verwijzingen naar de Oud-Hollandse bouwkunst ontbreken. Globaal is sprake van vijf vensterassen, maar deze zijn als het ware opgelost in de gevelcompositie. Centraal staat de middenpartij met twee vensterassen waarvan één met de entree en de ander met een geveltop. Links van deze partij, enigszins teruggezet, is een reguliere vensteras als aan de boven beschreven gevel die een overgang vormt naar de hoekerker. Rechts van de middenpartij is een gevelvlak met twee kleine vensters op de begane grond, voorzien van bijzonder vormgegeven sluitstenen in de hanenkammen. De kleine vensters hierboven, waaronder die in een tussenverdieping, zijn niet van representatieve vertrekken en ontberen dan ook dit accent. Binnen de middenpartij zelf valt de nadruk op de as met een driezijdig afgeschuinde erker over twee bouwlagen. De grotere hoogte van de tweede bouwlaag is gerelateerd aan het achterliggende trappenhuis. Opvallend zijn de gebogen middendorpels van de hoge kozijnen. De erker wordt bekroond door een gemetseld balkon, waarop een balkondeur opent, geflankeerd door zijlichten, die kwartrond beëindigd zijn. De deur is gevat tussen natuurstenen stijlen en een hanenkam met afsluitende golvende lijst. In de top is nog een klein rondboogvenster opgenomen. De top zelf vertoont een in de afdekplaten unieke, dubbele golfbeweging en wordt bekroond door een vaasornament. Een statige, rechte stoep leidt naar de hoofdingang, die afgesloten wordt door een natuurstenen halve cirkel waarvan de aanzetten bestaan uit uitgebogen, decoratief bewerkte blokken. Het venster schuin boven de entree is geen standaardvenster en staat evenmin precies in de vensteras. Het is een tweelicht bestaande uit twee smalle vensters met kleinruits roedenverdeling in de bovenlichten gescheiden door een natuurstenen, bewerkte middenstijl.

Deze gaat naadloos over in de bewerkte sluitsteen van de hanenkam, die ook hier omhoog golft. Bijzonder is de wijze waarop de vensteras wordt beëindigd door een borstwering, waarvan de cirkelvormige golfbeweging voortvloeit in de golvende lijn van de geveltop. Achter de borstwering is een klein balkon waarop een drielicht uitkomt, de overkapping licht gebogen als contravorm ten opzichte van de borstwering.

De achtergevel heeft als centrale middenpartij een afgeschuinde erker over twee bouwlagen met standaardvensters; op de verdieping als driedelig venster vormgegeven. De middenpartij doorbreekt met het balkon de gootlijn. Op het balkon, met golvende balustrade, komen openslaande deuren uit, ondergebracht in een dakkapel met bolle kap. In het ontwerp wordt deze dakkapel geflankeerd door hoge uitgemetselde schoorstenen, die de centrale rol van de erker benadrukken. De vensters in de vensterassen aan weerszijden van de middenpartij volgen de standaarddetailering, maar ter linker zijde zijn op de begane grond openslaande deuren en op de verdieping een driedelig venster.

De zijgevel op het westen vertoont in de compositie geen bijzondere kenmerken, maar is wel even zorgvuldig gedateerd als de meer representatieve gevels, zoals te zien is in de hanenkammen op de begane grond en de kleinruits roedenverdeling. Links is de later aangebouwde éénlaags blokvormige ruimte met een klein terras en een gemetselde borstwering te zien. Opvallend genoeg is boven de uitbouw een hijsplatform met een paar kleine hijsdeuren en een hijsbalk geplaatst. Door de aanbouw is deze installatie praktisch niet meer bruikbaar. In de gemetselde steunen zijn profielstenen verwerkt. Het hekwerk van het platform is net als de kop van de hijsbalk sierlijk bewerkt. Verder zijn in de gevel twee vensters van ongelijke hoogte opgenomen en in het rechter geveldeel een drielicht boven drie enkele vensters. In de kap zijn twee vlak gedekte dakkapellen geplaatst.

Het geknikte schilddak is net als de steekkappen op de hoeken gedekt met Tuiles du Nord en deels beverstaartpannen. Op de noklijnen zijn zinken vaasornamenten opgenomen (pirons) als op andere plaatsen.

Hekwerk

Het hekwerk is mee ontworpen met het hoofdgebouw: dezelfde oranje steen voor de pijlers en een lichte golvende buiging in de horizontale band.

Waardering

De villa in 1901 door de architect J. Wolbers ontworpen, is architectuurhistorisch van belang vanwege de kwaliteit van het ontwerp en de plaats in het oeuvre van de architect. De kwaliteit van het ontwerp is gelegen in de algehele compositie en de zorgvuldige detaillering, waaronder het ingenieuze golvende lijnenspel en de unieke, toegepaste vormentaal. De villa, waartoe ook het hekwerk behoort, heeft situationele waarde vanwege de beeldbepalende ligging op de kruising van twee wegen. De villa is gaaf in hoofdvorm en op onderdelen.

Literatuur

Bouwkundig Weekblad, 8.6.1901, blz. 215